

Ҳазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон

**БАРНОМАИ
ИНТИШОРИ МАЪЛУМОТ БАРОИ ОММАИ
ВАСЕЪ ДАР БОРАИ НАҚШИ НИЗОМИ
СУҒУРТАИ АМОНАТУ ПАСАНДОЗҶО**

Душанбе - 2020

**Барномаи
интишори маълумот барои оммаи васеъ
дар бораи нақши низоми суғуртаи амонату пасандозҳо**
(Қарори Шӯрои нозирони Хазина аз 19.06.2023, №11)

Барномаи интишори маълумот барои оммаи васеъ дар бораи нақши низоми суғуртаи амонату пасандозҳо (минбаъд – Барнома) мутобиқи моддаҳои 5, 6 ва 35-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи суғуртаи амонату пасандозҳо”, стратегия ва дигар санадҳои меъёрии Хазинаи суғуртаи амонату пасандозҳои Тоҷикистон (минбаъд - Хазина) таҳия гардида, он маҷмӯи чорабиниҳо дар самти пешбурди корҳои таблиғотию ташвиқотӣ аз ҷониби Хазина баҳри таҳкими боварии аҳоли ба низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян менамояд. *(Қарори Шӯрои нозирони Хазина аз 19.06.2023, №11)*

Иттилоотонӣ ва огоҳонии ҷомеа оид ба моҳият ва нақши низоми суғуртаи амонату пасандозҳо яке аз самтҳои асосии фаъолияти Хазина ҳамчун ниҳоди низомташқилкунанда ба ҳисоб меравад. Мақсади асосии Барнома аз паҳнсозии маълумот, огоҳонӣ ва ташкили корҳои фаҳмондадиҳӣ ба аҳли ҷомеа оид ба нақши низоми суғуртаи амонату пасандозҳо, афзалиятҳо ва маҳдудиятҳои он, инчунин баланд бардоштани сатҳи саводнокии молиявии аҳоли иборат мебошад. *(Қарори Шӯрои нозирони Хазина аз 19.06.2023, №11)*

Тавре таҷриба нишон медиҳад, афзоиши сатҳи хавфҳо, бадшавии сифати дороиҳо ва мушкилии муваққати пардохтпазирии ташкилотҳои қарзӣ метавонад боиси иҷро нагардидани уҳдадори ташкилотҳои қарзӣ дар назди пасандоздорон гардад. Дар навбати худ ҳолати мазкур ба нобоварии пасандоздорон ҷиҳати бехатарии маблағҳои худ ва ташвишу мароқи онҳо барои яку якбора бозпас гирифтани амонату пасандозҳо ва билохир ба вазъи номуътадили ташкилоти

қарзӣ оварда расонида, ба вазъи суботи молиявӣ ва низоми бонкӣ хавфҳо ва пайомадҳои манфӣ дошта бошад. (Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Дар мавриди суст ва нокифоя будани сатҳи огоҳонӣ ва иттилоотнокии аҳли ҷомеа дар бораи хусусиятҳои низоми суғуртаи амонату пасандозҳо, эҳтимолияти зиёд гардидани шиддати иҷтимоӣ байни пасандоздорон ҳангоми ба вуқӯъ омадани ҳолатҳои суғуртавӣ бамаротиб меафзояд. (Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Дар ин раванд, мавҷудияти низоми хуб фаъолияткунандаи суғуртаи амонату пасандозҳо, барои пешгирӣ намудани чунин ҳолатҳо зарур буда, он ба устувории вазъи низоми молиявӣ ва коҳиш додани шиддати иҷтимоӣ байни аҳоли таъсири мусбӣ мерасонад. (Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Бо назардошти он, ки низоми суғуртаи амонату пасандозҳо шумораи бештари пасандоздоронро (зиёда аз 94 фоиз) ҳимоя менамояд, мизочон дар сурати доштани маълумот пурра оид ба пардохти ҷубронпулӣ, барои бозпас гирифтани амонату пасандозҳо, ки он боиси бад гардидани ҳолати ташкилоти қарзӣ мегардад, мароқ зоҳир наменамоянд. (Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Бинобар ин, барои таъмини самаранокии фаъолияти низоми суғуртаи амонату пасандозҳо бағоят муҳим аст, ки ба аҳли ҷомеа ва бахусус пасандоздорон пайваста дар бораи афзалиятҳо ва хусусиятҳои суғуртаи амонату пасандозҳо, аз ҷумла оид ба фаъолият, ваколат ва вазифаҳои Ҳазина, сатҳи фарогирии суғуртаи амонату пасандозҳо, андозаи ҷубронпулӣ ва маблағгузориҳои Ҳазина, интишори маълумоти дуруст ва дақиқ ба пасандоздорон ҳангоми фарорасии ҳолатҳои суғуртавӣ, тартиби пардохти ҷубронпулӣ, масъалаҳои шаффофият ва ҳисоботдиҳӣ, маълумоти муътамад ва кофӣ расонида шавад. (Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Яке аз принципҳои асосии (Принтсипи 10 – Иттилоотони Чомеа) **Асотсиатсияи байналмилалии суғуртакунандагони пасандозҳо** (IADI) низ чунин далолат мекунад: «Бо мақсади химояи пасандоздорон ва мусоидат ба суботи молиявӣ зарур аст, ки чомеа мунтазам оид ба бартариятҳо ва маҳдудиятҳои низоми суғуртаи амонату пасандозҳо хабардор карда шавад.» (Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Дар ин робита, афзалиятҳои фаъолияти низоми суғуртаи амонату пасандозҳо бояд мунтазам ва ба таври доимӣ аз ҷониби ниҳоди ваколатдори кишвар, яъне Ҳазина мавриди барномарезӣ, интишор ва паҳнсоӣ қарор дода шавад, то ин ки эътимоднокии фаъолияти ҳуди Ҳазина ва низоми суғуртаи амонату пасандозҳо таъмин карда шавад. (Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

Вобаста ба ин, Барномаи мазкур хосатан ҷиҳати баланд бардоштани самаранокии низоми суғуртаи амонату пасандозҳо ва таҳкими боварии аҳоли ба низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон омода карда шуда, дар он вазифаҳои асосии зерин муайян шудаанд: (Қарори Шӯрои назирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)

1) муайян намудани аудиторияи мақсаднок ва каналҳои иртиботӣ (коммуникатсионӣ) барои паҳн кардани маълумот дар бораи Ҳазина;

2) таҳия намудани маводҳои иттилоотӣ барои ҳар як канали иртиботӣ;

3) таҳия намудани нақша оид ба паҳнсоии маълумот тавассути ҳар як канали иртиботӣ ва пешниҳод намудани маводҳо мувофиқан ба ҳар як канали иртиботӣ;

4) гузаронидани мониторинг ва таҳлили самаранокии каналҳои иртиботӣ;

5) муайян кардан ва ба нақша гирифтани захираҳои (бучети) мувофиқ барои амалигардони Барнома.

Баҳри самаранокии татбиқи Барнома муайян намудани аудиторияи мақсаднок, яъне гуруҳи шахсоне, ки муҳтавои

Барнома ба онҳо равона гардидааст, аҳамияти аввалиндараҷа дорад.

Қайд намудан зарур аст, ки яке аз аудиторияҳои асосии мақсаднок ин пеш аз ҳама ташкилотҳои қарзӣ, ки ҳамчун узви низоми суғуртаи амонату пасандозҳо масъулиятро бар дӯш доранд, мебошанд. Бахусус, аз дараҷаи омодагии кормандони фронт-офис ё шӯъбаҳои амалиётии ташкилотҳои қарзӣ вобастагии зиёд дорад, зеро онҳо бевосита бо мизочони потенциали ва пасандоздорон дар фаъолияти ҳаррӯзаи худ робита доранд. Барномаи мазкур дар ин самт таълими пеш аз ҳама чунин аудиторияро пешбинӣ менамояд, то ин ки онҳо тавонанд ба мизочони худ оид ба суғуртакунии амонату пасандозҳо маълумот ва ба саволҳои дахлдори онҳо посухи мушаххас диҳанд. Аз ҷумла, ташкилотҳои қарзӣ бояд ҳавасманд бошанд, ки ба таври фаъол муштариёро оиди узвияти худ дар Хазина, оиди намудҳои амонату пасандозҳои суғурташаванда, андозаи ҷубронпулӣ ва дигар ҷабҳаҳои марбута саривақт хабардор намоянд. *(Қарори Шӯрои нозирони Хазина аз 19.06.2023, №11)*

Бояд онро ба инобат гирифт, ки гуруҳҳои аудиториявӣ бояд қишри васеъро фаро гирифта, вобаста ба вазъи низоми бонкӣ ва ваколатҳои Хазина метавонад гуногун бошад ва тағйир ёбад.

Бо назардошти ин, дар Барномаи мазкур гуруҳ ва зергуруҳҳои зерини аудиторияи мақсаднок муайян шудаанд:

1) аҳли васеи омма, табақаҳои гуногуни аҳолӣ (масалан, кормандони ташкилотҳо, хонандагони синфҳои болои мактабҳои миёна, донишҷӯён, нафақахӯрон, ассотсиатсияҳои гуногун, мизочони потенциали);

2) пасандоздорони ташкилотҳои қарзӣ;

3) ташкилотҳои қарзӣ – узви Хазина (кормандони фронт офисҳо/шӯъбаҳои амалиётӣ, мутахассисоне, ки бо пасандоздорон кор мекунанд);

- 4) воситаҳои ахбори омма;
- 5) мақомоти қонунгузор ва дигар мақомоти дахлдор.

Ҳамзамон, барои ҷалб кардан ва расидан ба аудиторияи мақсаднок, вобаста ба хусусиятҳои он воситаҳо ва каналҳои гуногуни иртиботии махсус муайян шудаанд. Аз ҷумла каналҳои иртиботие, ки тавассути онҳо маълумот паҳн мегардад, инҳоянд:

- 1) телевизион, радио, нашрияҳо ва рӯзномаҳои фарогир, шабакаҳои иҷтимоӣ;
- 2) маводҳои иттилоотӣ ва омӯзишӣ (резаахбор, плакатҳо, брошюра, буклет, флаерҳо, нишонҳо, саволҳои бештар пурсидашаванда, ҳисоботҳои даврӣ);
- 3) сомонаи интернетии Ҳазина;
- 4) маркази тамос ва телефони боварии Ҳазина (колл-сентр);
- 5) ташкили семинарҳо, вохуриҳо, рӯйнамоиҳо ва ғайра;

Дар доираи Барнома вобаста ба ҳар як аудиторияи мақсаднок ва каналҳои иртиботӣ, маводҳои оммафаҳми иттилоотии мушаххас оид ба мазмуну муҳтавои асосии фаъолияти низоми суғуртаи амонату пасандозҳо таҳия карда шуда, корҳои фаҳмондадиҳии дахлдор вобаста ба вазъи низоми бонкӣ (дар давраҳои муқаррарӣ ва ё буҳронӣ) тибқи нақшаи паҳнсозии маълумот пеш бурда мешаванд. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

Дар самти мониторинг ва таҳлили самаранокии фаъолияти иттилоотонӣ ва огоҳонии ҷомеа оид ба нақши низоми суғуртаи амонату пасандозҳо, гузаронидани назарсанчишҳои даврӣ тавассути пурсишномаҳои хатгӣ ва онлайн пурсишҳо, бо истифода аз почтаи электронӣ ва дигар шаклҳои муқаррарӣ пешбинӣ карда мешавад. *(Қарори Шӯрои нозирони Ҳазина аз 19.06.2023, №11)*

Бояд қайд кард, ки сабти видеонаворҳои рекламавӣ, таҳияи хабарҳо дар телевизион, радио ва нашрияҳо, чопи маводҳои иттилоотӣ, хизматрасонии сомонаи интернетӣ ва маркази тамос харочотҳои иловагиро талаб менамоянд. Аз ин лиҳоз, муайян

кардан ва ба нақша гирифтани харочотҳо низ аз омилҳои муҳим барои амалигардони пай дар пай Барномаи мазкур ба ҳисоб рафта, он бояд ҳар сол дар харҷномаи Ҳазина ба инобат гирифта шавад.

Каналҳои иртиботӣ:

<p>1. Телевизион</p> <p>а) Шабакаи якум</p> <p>б) Ҷаҳоннамо</p> <p>в) дигар шабакаҳои ТВ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ сатри равон (дар ҳолати муфлисшавии ташкилотҳои қарзӣ) ➤ видеонаворҳои рекламавӣ 	<p>2. Радио</p> <p>а) Ватан</p> <p>б) Имрӯз</p> <p>в) дигар васоити радио</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ эълон (дар ҳолати муфлисшавии ташкилотҳои қарзӣ) ➤ реклама
<p>3. Напрियाҳои чопӣ</p> <p>а) Ҷумҳурият</p> <p>б) Азия Плюс</p> <p>в) маҷаллаҳои соҳавӣ</p> <p>г) Рекламная газета</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ эълон (дар ҳолати муфлисшавии ташкилотҳои қарзӣ) 	<p>4. Интернет (сомона, шабакаҳои иҷтимоӣ)</p> <p>а) сомонаи Ҳазина</p> <p>б) сомонаи БМТ</p> <p>в) сомонаи бонкҳо /ТАҚҶ</p> <p>г) Фейсбук, Ютуб ва ғ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ маълумот дар бораи Ҳазина
<p>5. Телефон</p> <p>а) Маркази тамоси Ҳазина</p> <p>б) пойгоҳи мизочон бо маълумоти тамос</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ машваратдиҳӣ ба шаҳрвандон ҳангоми муроҷиати онҳо ба маркази тамоси Ҳазина ➤ смс-паёмқо аз номи Ҳазина ба рақами 	<p>6. Ташкилотҳои қарзии узви Ҳазина</p> <p>а) иртиботи шифоҳии маълумот ба мизочон</p> <p>б) плакатҳо/ буклетҳо</p> <p>в) ҷойгиркунии маълумот дар бораи низоми суғуртаи амонату пасандозҳо</p> <p>г) ҷойгиркунии видеонавори рекламавӣ дар толорҳои қабули</p>

телефони пасандоздорон (дар ҳолати суғуртавӣ)	мизочон
7. Нишонаҳо ва логотипи Ҳазина, роҳнамои иттилоотӣ, брошюра, плакат, буклет (саволҳои бештар пурсидашаванда)	8. Ба роҳ мондани ҳамкории судманд дар самти ҷимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон, барпои воҳӯриҳо ва семинарҳо